

Karin Karakaşlı

YETERİSİZ
BAKİYE

KARİN KARAKAŞLI
YETERSİZ
BAKİYE

© 2015, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2015

2. basım: Mart 2015, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 1000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Mustafa Çevikdoğan

Düzeltili: Aylin Samancı

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devkaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3 Güven İş

Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-2465-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 10758

KARİN KARAKAŞLI
YETERSİZ
BAKİYE

ÖYKÜ

♥can

Karin Karakaşlı'nın Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

Asiye Kabahat'ten Şarkılar Dinlediniz, 2016

KARİN KARAKAŞLI, 1972'de İstanbul'da doğdu. Boğaziçi Üniversitesi Mütercim Tercümanlık Bölümü'nün ardından Yeditepe Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nde yüksek lisans eğitimini tamamladı. 1998'de öykü dalında *Varlık* dergisinin Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödülü'nü kazandı. *Agos* gazetesi genel yayın yönetmen yardımcısı olan ve kapanana kadar *Radikal 2*'de düzenli olarak yazan Karakaşlı'nın eserleri şunlardır: *Başka Dillerin Şarkısı* (öykü, 1999), *Can Kırıkları* (öykü, 2002), *Müsait Bir Yerde İnebilir miyim?* (roman, 2005), *Ay Denizle Buluşunca* (gençlik romanı, 2008), *Cumba* (deneme, 2009), *Türkiye'de Ermeniler: Cemaat, Birey, Yurttaş* (inceleme, Günay Göksu Özdoğan, Füsun Üstel ve Ferhat Kentel'le, 2009), *Benim Gönlüm Gümüş* (şiir, 2009), *Gece Güneşi* (çocuk kitabı, 2011), *Her Kimsen Sana* (şiir, 2012), *Dört Kozalak* (gençlik romanı, 2014), *Yetersiz Bakiye* (öykü, 2015), *İrtifa Kaybı* (şiir, 2015).

Kalanlara
Sağ kalanlara
Artakalanlara
Kalakalanlara

İçindekiler

Veni Vidi Vici İstanbul	13
İstanbul Gözlerin Kara "Sevaçya İstanbul"	21
An-Bul-İst	29
Sabiha	49
Baharda	59
Çatılarda	65
Kaçan	67
Zeugma'da Tufan Günleri	73
Daha Doğu	77
Bir Fincan Kapuçino	85
Şehir Matruşkaları	91
İçimdeki Şarkı	103

VENİ VİDİ VİCİ İSTANBUL

Yine güneşin can çekişme saati geldi. Hiç çekilmek istemez kenara. O yüzden kızıl, kırmızı ve sarının tek mil tonlarıyla isyanını haykırır her akşam. Soğukkanlı gökyüzü bu ateşli ruhu sakin olmaya çağırır bıkip usanmadan. “Yarın yeniden doğacaksın ya,” diye anımsatır o çok bildik ve hep unutulmuş gerçeği. Ancak o zaman sakinler güneş ve kendisini giderek zifirleşen bir karanlığa teslim eder.

Ne kadar olduğunu unuttuğum bir zamandan beri güneşin bu batış ayinini izlerim. O şafak saatlerinde insanlar da beni izler hayran gözlerle. “Günbatımında İstanbul bir başka güzel oluyor,” derler bunun ölümüne bir güzellik olduğunu bilmeden, çoğu kez.

Ölümü, okunan bir gazete haberi ya da belli bir mesafeden dilenen başsağlığı temennisiyle atlatanlar için güzelimdir o akşamüstü. Bir şehrin gözleri, bakıldığı her yerdedir, bilmezler. Bunca çağ sonunda kaçın kurası bir tevekküle sahip olduğumu düşünürler belki ya da daha beteri, hiçbir ölümün umurumda olmadığını. Kuzeyden bir poyraz çıkar ansızın. Surlarımın boşluğunda, ara sokaklarımın kuytulduğunda, meydanlarımın tescilli acımasızlığında uğuldar. Üşür ölümü tadanlar.

Çok üşüdüğü belli ama yine de içeri geçmedi. Boşluğunda kuyulaşmış gözlerle bana baktı vapurdan. Akşam vakti ışık noktalarıydı artık Boğaz. Karanlığın böyle merhametli bir tarafı vardır, çirkinliklerin üzerini örter. Tarihî yalının yanındaki heyula betonarme yapı, gecenin koyu kuytusunda eşitlenir. Yalının incelikli ahşap işçiliğini görmediğiniz gibi, betonarmenin sıva döküntüsünü, paslı demirlerini de fark etmezsiniz.

Sabahtan beri gezindiği Boğaz kıyılarımı ve akşamın bu saatinde ona bahsettiğim huzmeli hazineyi fark etmedi bile. Görülmeye değer bir yanımın kalmadığını duyum-satırcasına battı boş bakışları her yanıma diken diken.

Ölümü benden bilirler, yaşam katlanılır olsun diye. Kaç çeşit ölümün tanıyım bilir misiniz? Saraylardaki incelikli zehirlenişlerin, kale duvarlarından boşaltılan kızgın yağların, en eski çağlardan bu yana karanlık, rutubetli köşelerde yapılan işkencenin, hastanedeki ölüm döşeklerinin, hayattaki yalnızlığı kimseden habersiz ölüverdiği yatağında kokmaya başlayanların, en yüksek yerlerimden bile isteye ölüme atlayanların, ille de faili meçhul patlamalarda parçalananların, arkadan kurşunlananların, meydanlarımda kafasında akşam yiyeceği yemeğin hayaliyle ilerlerken bir arabanın altında can verenlerin, çantalar içinde terk edilen bebeklerin, çöplerime boşaltılan cesetlerin tanıyım ben. Ama acı bencilleştirir insanı. Bir kendi acınızı bilirsiniz, dünyayı da kendi acınızdan ibaret bilirsiniz.

Oysa ben tam tersi olan gerçeğin mührüyüm varlığımla. Kaç ölümden geçmişim de her gün yeniden doğumlarla çoğalıyorum. Acıda kök salmaya hakkım yok, her bir yanımdan bebeler çılgık atıyor bende başlayacakları hayata. Her ölüm sonunda bir doğumla dengelendiğinden kendi ömür yaşımda yaşlanmıyorum. Mihrabı yerinde derler ya, öyleyim. Yıllanmışlığında büyüleyici.

Hep görmüş geçirmiş bir kadındım. Gül Pavyon'da du-
man altı masalara havalandırmanın fayda etmediği kı-
zartma yağıyla karışık anason kokulu içli şarkılar söyle-
yen bir kadın. Şaşaalı gazino gecelerinden de geçmiş bir
kadın. Böyleleri en dibe düşer. Siz bir şehrin düşmüşlü-
ğünü tahmin bile edemezsiniz.

Uğruma imparatorlar kan döktü, şairler dize, besteci-
ler şarkı. İlgi arsızayım anlayacağınız, acı kadar tutkuya da
doygun. Bana vurulan her gözle birlikte kaleydoskopun
parçalı şekilleri gibi başka bütünlüklere paralanırım. Para-
lanmışlıklarım bütünlüğümdür, çelişkilerimle mıhlarım.

“Eninden boyundan çekti sanki İstanbul,” diye yazdı
o boşluk gözlü kadın vapurun açığında. Parmakları uyuş-
tuğu için titrekti yazısı. Yan tarafta çayı soğuyordu. Bu-
gün ısmarlayıp içemediği kim bilir kaçınıcı çayı. İnce bel-
li bardakta küçücük bir damlam yansıdı. Bir bardaklık
İstanbul. Eninden boyundan çekmişim öyle mi? Mıh gi-
bi kalakaldım. Acının cana kıyııcı demine ulaşmıştı. Ses
edemedim okuduğum isyanına: “Koca tarihi bir şehirden
ziyade tiyatro sahnesini andırıyor. Hep aynı oyunun oy-
nandığı bir tiyatro sahnesini. Balık hafızalı bir topluluğa
fazla çaba harcamak gerekmiyor besbelli.”

Vapurdaydı, elinde her an bırakacakmış gibi tuttuğu
ve bir şehrin okuyabileceğini hiç tahmin etmediği kâğıt-
lar. Bir an için kornaları, ambulans sirenlerini, tezahürat-
ları, sokak kavgalarını, ev bağırışlarını, çocuk çığlıklarını,
bebek ağlamalarını durdurdum. Zaman beni kayırır ba-
zen, ânı dondurur. Günleri âna, bir ânı yıla bedel kılar.
“Dem bu dem”de sabitlendi zaman, beni o elden akan
itiraflarla baş başa bıraktı. Kabul ediyorum, sinsî bir me-
rakım var. Öte yanı dümdüz edilmiş koca arsanın bir
ucunda, cezalı öğrenci gibi duran gecekonduların ince-
cik duvarlarını, lüks gökdelenlerin tek nefes alınan yeri
olan en tepedeki teraslarını, okul tuvaletlerini, stadyum-
daki tezahüratı, çocuk parklarındaki cıvıltılı çocuk kah-

kahalarını, kulağa fısıldanan kan dondurucu tehditleri, korkunun nefesini dinlerim.

Sahibine hiç ulaşmamış mektupları, içi oyulmuş silgi içine yerleştirilen kopyaları, peçetelere karalanmış itirazları, yatakta bağdaş kurulu yazılan günlükleri, duvar yazılarını, uğruna can verilmiş düşünceleri, her şeyi okurum. Onunkileri de okudum gün boyu:

“Bol bol kavga ve kakhaha var ortalıkta. İnadına bir bahar, baygın çiçek kokuları. Yemeklerin buharı var, denizin dalgası. Vitrinler cıvıl cıvıl, poşetler haşır huşur. Herkesin bir koşuşturması var. Başka nasıl olacaktı ki...

Günlerin adı yok, birbiri ardına sıralanışı yok. Sanki hep tek bir gün yaşanan, hep aynı bomboş dolulukla. Çünkü hayat durmaz, insanoğlunun içindeki saatin o anda donmuş olması bu hayatı bağlamaz. Bütün diğer saatler ilerlemeye devam ediyorsa senin zamanın arızalıdır. Arıza ise makbul bir şey değildir. Tercihen onu kendi içinde yaşar ve hissettirmezsin dünyaya.”

Arazı vardı ve ben her şey gibi o arazın da tanıyım. Sabahın köründe hiç uyumadığı bir uykunun dizgininden koptu da sokaklara attı kendini. Çünkü bir an için içi geçmişti ve unutmuştu onun öldüğünü. Sonra uyandı ve hatırladı. Ya uyandığı için hatırladı ya da hatırladığı için uyandı. Fark etmez, kayıp acısı hep aynı kapıya çıkar.

Kapıyı çarptı hışımla. Saatler boyu güzelliklerimin içinden hiçbirini bir an için bile görmeden yürüdü durdu. Boğaz'ın en dar ve akıntılı kısmında, uzaktan bakıldığı zaman eski harflerle Muhammed biçiminde okunacak şekilde inşa edilmiş o koca hisarı bile görmedi. Arkasına alıp da koca burçları sabahın mahmurluğunda Bebek'e vardı. Delice koşuşturmaktan ve yüreğindeki ağırlıktan nefesi tıkanıp, bir banka çöktü. Derken yine del-

lendi, küçük sanat galerilerindeki tablolara, antikacılar-
daki eski eserlere takıldı bir an gözü. Bir şey arar gibi
diyemem, bir şey kaybetmiş gibi... Kolları iki yana düştü,
geçti gitti hızlı hızlı.

Arnavutköy'e vardığında yol boyu dizili kayıklara,
büyük küçük yatları bakındı. Berrak bir gündü. Bir
parça dağılsın diye karşı yakada Kandilli ve Vanıköy'e dü-
şürdüm ışığı. Gerdanındaki mücevheri avizenin altında
ışıldatan fattan kadınlar gibi Boğaz'ın güzelliklerini ser-
dim önüne. Yadsınamayacak kadar muhteşem bir manzara
oldum; anlasın, ölenle ölmüyor, hayat devam ediyor
diye. Ama bir canı yitirenler yalnızca sağ kalmışlardır, o
kadar. Her ölüm kendi vurgununu vurur çünkü.

Zamanında padişahları sayfiyede ağırladığım Orta-
köy'e vardığında artık akşamdı. Orada yine çıkardı kâğıt-
ları, denize nazır bir çay bahçesinde. Defter tutamayacak
kadar darmaduman bugünlerde. Eline geçen kâğıtlara ras-
gele yazıyor hayatın ona rasgele sunduklarını.

Koyu sularında oynayan ışıkları seyretti bir an. Önün-
de susamları dağılmış bir simit ve yine soğumuş çayıyla
öylece yazdı:

“Ve işte yine ben beneyiz kepenlerin indiği İstan-
bul akşamında. Cilveleşiyor İstanbul, gün gözüyle gizle-
diklerini sunuyor hiç ulaşamayacak hayaller adına. Biz
iki kadın, birbirimizi gözümüzden tanırız. Bu çay sofrası-
na buyur edemem onu. Kahkahalarla güler. O, içki sofralarının kadını. Belki bir gün içeriz karşılıklı ama daha
var. Kendimle bile oturamıyorum ki henüz.

Akşam oldu mu her şey misliyle uzun. Ödeyeceğin
hiçbir bedelle değiştirmeyeceğin bir şeymiş ölüm. Alfa-
be gibi hecelene hecelene ve bir başına sökülüyor ancak.

Çocuklar yorgun düşmüştür oyunlarından ya da ders-
lerinden bu saatlerde. Anneler yemek telaşında. Çalışanlar

eve ulaşmanın derdinde. Âşıklar usul usul sokulacak birbirine. Sanki herkese verili bir rol var da ben benimkini unuttum. Kurulu sofralara, aydınlık eşiklere, Çingenelerin çiçeklerine, alışveriş poşetlerine bakarken unuttum.

Şimdi karşı kıyıdaki ışıkları seyrederken umudu hatırlamaya çalışıyorum en çok. Bütün gün kayıp eşya gibi aradığım umudu. İşlenmiş demir, öğrenilmiş sihirdir, helalimdir umudum. Kim bilir kaç kere kaybederek yenden kendimin bildim ben onu. Nice yanardöner akşamlardan, zifir gecelerden, kara kışlardan geçirdim de hep sabahı buldum eninde sonunda.

Sonra yine geldi İstanbul. Yeni yıkımlarla geldi, yere kapaklanışımı gördü. Ölüm, elinin kiridir İstanbul'un. Kadehini şerefime kaldırırken kendi zaferlerinin sarhoşu olacak herhalde. Bense kaybedecek bir şeyi kalmamanın sükûtundayım. Veni vidi vici diye haykıracak yüzüme. Geldim, gördüm, yendim... Öyle yaptın diye gülümseyeceğim acı acı. Geldin, gördün, yendin..."

Ne diyebilirim ki? Şehirler de un ufak olur, hatta haritadan silinirler ve nankör bellekler yaşanmamış kılar her şeyi unutularda. Ama şimdi susmak zamanı. İsyanın kabullenişe döndüğü anda beni belki dediği gibi bir çilingir sofrasına buyur eder bir zaman. Ama öyle hınçla değil, temiz yürekle. Bunun için daha çok yastık paralayacak belki ve belki çok da insan paralayacak arada. Öfkesini demleyecek her gece. Sonra inkârın geçici korunağına sığınacak. Derken yeni baştan hatırlayıp o hiç unutulmayan ölümü, teslim olacak hayata ve bana. O zaman işte, oturaçağız karşılıklı. Bu kez o kaldıracak kadehini. "Şerefine be İstanbul!" diyecek gülmeyi yeniden öğrenmiş gözleriyle. Ne yani, bir şehrin hayal kurmaya hiç hakkı yok mu?

Ufuk boyunu taradı uzun uzun ölgün gözleriyle vapurun açığında. Elindeki kâğıt tomarı hışırdaydı rüzgâr-

dan. Sanki hiç tanıımıyormuşçasına baktı bir an kendi elyazısına. Sonra yüzüne tuhaf bir gülümseme yerleşti. “Hiç de matah değilmişsin be İstanbul!” dedi. Çayı yüzüne fırlatır gibi denize boşalttı; yetmedi, elindeki kâğıtları da parça parça edip konfeti gibi üzerime attı. Kâğıt parçaları, kendilerine yemek atıldığını sanan ve hayal kırıklığına uğrayan öfkeli martıların tiz çılgınlıkları altında uçuşa uçuşa denizime kondular. “Sana martıdan öte karga lazım,” dedi hırsla. “Kargalar güler haline.” Kalakaldım. Onun kalakaldığı gibi kalakaldım.

Geldim, gördüm, yendim, öyle mi? O zaman neden bu tam Boğaz’ımdaki acı?

Gel ben sana işin doğrusunu söyleyeyim. Hayatın hakkından geldim, herkesin hesabını gördüm ama ölü mü ben de yenemedim be güzelim. Ben de yenemedim.

Ah be Sabiha... Böyle yazasım varmış sana. Mekânındayım, göğün ve yerin ortasında. Adıyla bilinen şu havaalanında. (...) İşte karşımda duruyorsun. Siyah beyaz ölümsüzlüğünün içinde, en ışıltılı halinle duruyorsun hem de. Ölümlüler acıların çizgileriyle kaplanırken sen inadına parlıyorsun. Başında beyaz pilot kasketin, yüzünde o ışıklı gülümseyiş. Genç, güzel bir kadın olarak duruyorsun karşımda. Derken elinde, boyuna yakın bombayla görüyorum seni. Fransa yapımı hafif bombardıman uçağı Breguet 19'muş tayyaren. Onun önünde, sevdiğin birine sarılır gibi poz vermişin bombayla.

Bugüne kadar yazdıklarıyla gerek insanlar gerekse ülkeler, toplumlar arasına çekilen sınırların en netameli bölgelerinde cesurca gezinen Karin Karakaşlı, *Yetersiz Bakiye*'de 2002 ile 2014 yılları arasında yazdığı on iki öyküyü bir araya getiriyor. Aşk ve erk mücadelelerinden kitlesel cinayetlere, ruhsuzlaştırılan kentlerden yok edilen toplumsal değerlere geniş bir güzergâhta yol alırken kendi elleriyle, bile isteye küçülttüğü dünyasına sıkışan insanlığın dramını anlatıyor.

Yetersiz Bakiye, kimlikleri sınırlayan çizgilerin, farklı açılardan bakıldığında bazen ne kadar zavalıca görünebildiğini fark ettiren bir eser.